

Kære Pernille,

Blot til din orientering har jeg sendt denne mail til dine danske kolleger i *The Committee on the Environment, Public Health and Food Safety* og håber så at i det mindste nogle af dem er optaget af at finde en model, hvor CO2 reduktion og bevaring af vores europæiske kulturarv ikke er hinandens modsætninger.

Mailen er sendt til følgende:

Margrete Auken
Asger Christensen
Christel Schaldemose
Linea Saxgaard
Nikolaj Villumsen

Jeg tillader mig at henvende mig på vegne af ejerne af de europæiske fredede og bevaringsværdige bygningers fælles interesseorganisation, European Historic Houses, EHH, <https://www.historichouses.org/>, men også på vegne af ejerne af de danske fredede og bevaringsværdige bygninger, ved Historiske Huse, HH. Den direkte anledning er Kommissionens Renovation Wave Initiative, under The European Green Deal, hvor der indtil den 22. juni er mulighed for at bidrage med input til det kommende reviderede energidirektiv.

Som ejere af såvel europæiske som danske historiske bygninger skal vi naturligvis medvirke til at nedbringe CO2 udledningen ifølge Parisaftalens mål. Dette opnås blandt andet ved at energirenovere den eksisterende bygningsmasse. Mine og mine europæiske kollegers bekymring går imidlertid på, at man for at nå ambitionen om en (mindst) fordobling af renoveringsomfanget i den eksisterende bygningsmasse de næste ti år, med deraf følgende højere energi- og ressourceeffektivisering, vil være nødt til at skærpe reglerne i det hidtidige energidirektiv ved den kommende revision af direktivet. En skærpelse, som vi som repræsentanter for Europas væsentligste byggede kulturarv med denne henvendelse gør opmærksom på kræver undtagelsesbestemmelser for disse bygninger.

Som medlem af forretningsudvalget i EHH, har jeg deltaget i udarbejdelsen af organisationens Position Paper (vedhæftede fil), som er udformet på vegne af EHHs 24 nationale ejerorganisationer. Og, når jeg fremsender det til dig og en række andre af dine danske kolleger i The Committee on the Environment, Public Health and Food Safety, er det i håbet om, at du vil fremme vores budskaber. Jeg har samtidig tilladt mig at tilføje denne covermail en dansk vinkel på spørgsmålet om undtagelsesbestemmelserne for de historiske bygninger, en vinkel som illustrerer udfordringer, som Danmark formodentlig ikke er alene om.

European Historic Houses' vigtigste budskaber i The Position Paper er,

- **at det reviderede direktiv som mindstemål bør fastholde den nuværende undtagelsesbestemmelse, som dækker "officially registered buildings" (Art. 4.2 EPBD 2012).** Formuleringen giver dog kun i nogen grad medlemslandene den nødvendige autonomi til at tage hensyn til de historiske huse i deres individuelle energipolitik.

Dansk vinkel:

Når Historiske Huse tager forbehold for formuleringen af den nuværende undtagelsesbestemmelse og mener, den bør udvides, skyldes det, at kun en mindre del af danske bevaringsværdige bygninger er "officially registered" i kommuneplaner og beskyttet af lokalplaner med bevaringsbestemmelser.

Det vil derfor betyde, at en stor del af den danske byggede kulturarv med Kommissionens Renovation Wave Initiative "isoleres væk" – enten gennem incitament/krav til udvendige isoleringer eller udskiftning af vinduer og døre, hvor eksempelvis sidstnævnte både af bevaringshensyn og for at holde CO2 udledningen nede, blot burde istandsættes og tilføjes forsatsrunder.

Historiske Huses udvidede forslag til den fremtidige undtagelsesbestemmelse er derfor:

Historic buildings should be exempt from future EU energy conservation directives. Implementation of energy conservation measures entailing changes to the fabric, visible or otherwise, of a historic building should always require specific permission from the relevant national, regional or local authorities.

Historic buildings should be defined as any building publicly registered as such, either on its own merits or as part of a broader conservation zone, regardless of whether the relevant registry be administered nationally, regionally or locally.

Især i landdistrikterne, hvor mange bevaringsværdige huse de senere år er blevet forladt, er det vigtigt, at den forarmning af husene, som har fundet sted, ikke accelereres af energirenovering med manglende hensyntagen til bevaringsværdierne. Det er netop disse bygningers bygningskulturelle kvaliteter, der efterspørges i den udflytning fra de større byer, der ikke mindst det sidste års tid har været stigende.

- **at det reviderede direktiv bør fastlægge en holistisk "livscyklusvurdering" af de historiske huse, når disses CO2 udledning beregnes**

Langt de fleste historiske bygninger er bygget af materialer, som er stort set CO2 neutrale, alene af den grund at man ved bygningernes opførelse anvendte lokalt producerede materialer og at mursten og tegl tidligere blev brændt uden anvendelse af fossile brændstoffer.

Går vi længere tilbage udgjorde byggematerialerne i Danmark træ, ler og strå.

Sammenlignes historiske bygningers totale CO2 belastning med nyopførte huses belastning, viser nyere forskning, at selv om CO2 udledningen ved opvarmning af bygningerne er større ved historiske bygninger, vil det samlede regnestykke falde ud til fordel for bevaring af disse.

I fagbladet Boligen <https://fagbladetboligen.dk/alle-nyheder/2021/januar/det-er-billigere-og-gronnere-at-renovere-end-at-bygge-nyt/> redegør Christine Collin, en af forfatterne til Rambølls rapport for fordelene ved at renovere,

frem for at bygge nyt. (se vedhæftede summary af rapporten på engelsk)

- **at det reviderede direktiv bør opfordre til større finansiel hjælp og EU finansieret rådgivning til ejerne, for at hjælpe dem til at gennemføre de nødvendige ændringer, der skal til for at nedbringe CO2 udledningen**

Sidstnævnte er allerede igangsat i Danmark under "Bygningspuljen" – desværre uden særlige krav om hensyntagen til opretholdelsen af bevaringsværdierne i de bevaringsværdige bygninger.

Som allerede nævnt er denne henvendelse affødt af en bekymring for den risiko en skærpelse af det hidtidige energidirektiv vil udgøre for bevaringen af en meget synlig del af den europæiske kulturarv. I modsætning til de fredede bygninger som er beskyttet af Bygningsfredningsloven, er de bevaringsværdige

bygninger udelukkende overladt til de enkelte kommunalbestyrelses prioritering. Det er de bygninger, som er langt de fleste og som tegner billedet af de enkelte landes særlige byggetradition. Hvis ikke hensynet til bevaringsværdier og energieffektivisering afbalanceres behørigt gennem de nødvendige undtagelsesbestemmelser, er der i hvert tilfælde i Danmark stor fare for, at vi mister bygningernes særlige arkitektoniske og kulturhistoriske kvaliteter.

Med venlig hilsen

Birthe Iuel

Direktør | +45 40853739

